

13. PLA DE FOMENT DE LA LECTURA

0. INTRODUCCIÓ

Fomentar la lectura ha estat sempre en la nostra escola un dels objectius principals del nostre treball. Sabem que si provoquem i activem en l'alumnat la curiositat pels llibres, aquests estaran motivats per la lectura i assoliran un hàbit lector de futur.

Les persones en general i l'alumnat en particular tenen necessitats culturals i socials que han de cobrir, i en aquest sentit, la lectura és una perfecta manera d'aconseguir-ho. Crear en els alumnes uns bons hàbits lectors els permetrà desenvolupar-se com a persones.

És important assenyalar que l'activitat lectora no és exclusivament de caràcter literari, sinó que també forma part de l'àmbit lúdic i creatiu que afavoreix l'educació i el coneixement dels nostres alumnes en diferents temàtiques. És moment de deixar-se de criteris estrictes del que s'ha de llegir, o de considerar, que és la bona literatura. D'interès de l'alumnat per llegir, ha de comptar.

No sols cal saber llegir, sinó saber entendre allò que es llegeix, per tant la comprensió lectora ha de ser considerada com un factor important en un pla lector. L'activitat lectora ajudarà a aconseguir l'aprenentatge de l'autonomia i contribuir a l'adquisició de la competència aprendre a aprendre.

El pla de foment lector de centre ha de ser capaç de compartir estratègies entre el professorat, optimitzar els recursos de que disposa el centre i sistematitzar accions que vagen en la línia d'augmentar els lectors entre la població escolar; no sols de l'alumnat sinó també de la resta de la comunitat escolar. Per tant, el pla ha de ser un exemple de coordinació entre tots i totes.

El professorat té una missió clara i directa. Ser un facilitador/a en tot el procés de la creació d'un hàbit com aquest. Es converteix en mediador/a entre els llibres i els alumnes, i orientador/a en les lectures apropiades. Destinar un temps a la lectura en l'aula o en l'assignatura concreta farà més efectiva la consecució de la missió esmentada.

Finalment el foment lector té una implicació directa amb el foment escriptor. Els dos són processos cognoscitius i creatius. Els dos comporten pràctica individual i col·lectiva (social), i els dos formen part de la necessitat humana de comunicar. Comunicuem idees, tant les que llegim com les que escrivim, malgrat que siguem de coneixement, d'investigació, d'estudi, de plaer, de diversió...

1. JUSTIFICACIÓ DEL PLA

La LOMCE *Ley Orgànica 8/2013, de 9 de diciembre, para la mejora de la calidad educativa.*, , insisteix en que la pràctica de la lectura es deu realitzar en totes les matèries i àrees del currículum, desvinculada de forma exclusiva de l'assignatura de llengua i literatura. A més, ha suposat una innovació metodològica al plantejar que es deu arribar als continguts curriculars a través de la lectura de diferents tipologies textuals que usen diferents còdigs i en formats i suports diversos.

En l'exposició literal de la llei, podem llegir:

CAPÍTULO I. Principios y fines de la educación

Artículo 2. Fines.

2. Los poderes públicos prestarán una atención prioritaria al conjunto de factores que favorecen la calidad de la enseñanza y, en especial, la cualificación y formación del profesorado, su trabajo en equipo, la dotación de recursos educativos, la investigación, la experimentación y la renovación educativa, el fomento de la lectura y el uso de bibliotecas, la autonomía pedagógica, organizativa y de gestión, la función directiva, la orientación educativa y profesional, la inspección educativa y la evaluación.

TÍTULO I. Las Enseñanzas y su Ordenación

CAPÍTULO I. Educación Infantil

Artículo 14. Ordenación y principios pedagógicos.

5. Corresponde a las Administraciones educativas fomentar una primera aproximación a la lengua extranjera en los aprendizajes del segundo ciclo de la educación infantil, especialmente en el último año. Asimismo, fomentarán una primera

aproximación a la lectura y a la escritura, así como experiencias de iniciación temprana en habilidades numéricas básicas, en las tecnologías de la información y la comunicación y en la expresión visual y musical.

CAPÍTULO II. Educación Primaria

Artículo 16, apartado 2:

La finalidad de la Educación Primaria es facilitar a los alumnos y alumnas los aprendizajes de la expresión y comprensión oral, la lectura, la escritura, el cálculo, la adquisición de nociones básicas de la cultura, y el hábito de convivencia así como los de estudio y trabajo, el sentido artístico, la creatividad y la afectividad, con el fin de garantizar una formación integral que contribuya al pleno desarrollo de la personalidad de los alumnos y alumnas y de prepararlos para cursar con aprovechamiento la Educación Secundaria Obligatoria

Artículo 17. Objetivos de la educación primaria.

La educación primaria contribuirá a desarrollar en los niños y niñas las capacidades que les permitan: (...)

e) Conocer y utilizar de manera apropiada la lengua castellana y, si la hubiere, la lengua cooficial de la Comunidad Autónoma y desarrollar hábitos de lectura.

Artículo 19. Principios pedagógicos.

3. A fin de fomentar el hábito de la lectura se dedicará un tiempo diario a la misma.

Artículo 113. Bibliotecas escolares.

1. Los centros de enseñanza dispondrán de una biblioteca escolar.

2. Las Administraciones educativas completarán la dotación de las bibliotecas de los centros públicos de forma progresiva. A tal fin elaborarán un plan que permita alcanzar dicho objetivo dentro del periodo de implantación de la presente Ley.

3. Las bibliotecas escolares contribuirán a fomentar la lectura y a que el alumno acceda a la información y otros recursos para el aprendizaje de las demás áreas y materias y pueda formarse en el uso crítico de los mismos. Igualmente, contribuirán a hacer efectivo lo dispuesto en los artículos 19.3 y 26.2 de la presente Ley.

Artículo 157. Recursos para la mejora de los aprendizajes y apoyo al profesorado.

1. Corresponde a las Administraciones educativas proveer los recursos necesarios para garantizar, en el proceso de aplicación de la presente Ley:

b) La puesta en marcha de un plan de fomento de la lectura.

CAPÍTULO VIII

Organización Educación Primaria

6. Sin perjuicio de su tratamiento específico en algunas de las áreas de la etapa, la comprensión lectora, la expresión oral y escrita, la comunicación audiovisual, las Tecnologías de la Información y la Comunicación, el emprendimiento y la educación cívica y constitucional se trabajarán en todas las áreas.

Pert tant:

- Una de les finalitats de l'Educació Primària és l'adquisició de les habilitats culturals bàsiques relatives a l'expressió i comprensió oral i a la lectura.*
- Els alumnes han de desenvolupar hàbits de lectura.*
- La lectura ha de treballar-se en totes les àrees del currículum.*
- A fi de fomentar l'hàbit de lectura, es dedicarà un temps diari a ella.*

L'elaboració del pla de foment lector del centre ve impulsada pel context normatiu vigent que incideix de manera especial i clara en aquest aspecte educatiu, tal com veiem reflectit en el resum descrit en la introducció a l'Orde 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres de la Comunitat Valenciana. A més, impulsa la presentació d'aquest pla la resolució del 7 d'octubre del 2016, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es convoca el programa de la dinamització de les biblioteques escolars i el foment de la lectura als centres docents de titularitat pública de la Comunitat Valenciana.

És molt evident que fomentar la lectura forma part de les obligacions professionals del professorat: de tot el professorat, amb independència del nivell, cicle o matèria que s'impartisca o del departament a què es pertanyi. La lectura passa a ser, a més, contingut curricular, i es reforça d'aquesta manera la trajectòria didàctica que fa que es conceba com a pràctica educativa rellevant que ultrapassa l'associació a les àrees de caràcter exclusivament lingüístic.

Per tot això, resulta necessari establir un Pla de Lectura que impulse les activitats relatives a la promoció i la pràctica de la comprensió lectora prevista en els objectius, continguts i criteris d'avaluació, i al grau d'adquisició de les competències bàsiques corresponents a cada una de les àrees del currículum, i que n'afavorisca la pràctica diària per a tot el professorat en totes les àrees d'una manera eficaç.

La lectura és un factor essencial de l'enriquiment intel·lectual i constitueix una activitat clau en l'educació per ser un dels principals instruments d'aprenentatge, el domini del qual obri les portes a nous coneixements. Un aprenentatge lector deficient i una comprensió pobra d'allò que s'ha llegit acosten als alumnes al fracàs escolar i personal. Per això, la comprensió lectora, a més de ser un instrument d'aprenentatge, és un requisit indispensable perquè l'alumne senta gust per la lectura.

La lectura, al CEIP Santa Àgueda, tindrà un lloc en totes les àrees de l'Educació Primària. Per això, el foment de la lectura i el desenvolupament de la comprensió lectora seran impulsats, no sols des de les àrees de llengua, sinó també mitjançant les activitats específiques la resta d'àrees. Les sessions de lectura no han d'orientar-se com una continuació de les classes de llengua, sinó també com la posada en pràctica dels ensenyaments propis i han de servir per a avaluar el nivell de comprensió lectora de l'alumne.

2. ANÀLISIS DE NECESSITATS EN L'ÀMBIT DE LA LECTURA

Després de conèixer fa alguns cursos, els resultats obtinguts en relació a la competència lingüística per part del nostre alumnat i sense buscar culpabilitats o justificacions, el professorat del nostre centre va decidir revisar i actualitzar el Pla de Millora.

Amb una avaluació més detallada del que en aquestes avaluacions es detallava, ens vam adonar que el rendiment lector general del centre no complia les expectatives del Claustre.

- Velocitats lectores lentes, que dificultaven la comprensió.
- Falta de vocabulari específic d'alguna temàtica, sobretot en valencià.
- Poca iniciativa de llegir per plaer.
- Poca motivació en buscar informació al voltant d'alguna temàtica tractada en l'aula si el suport era material escrit.
- Baix rendiment en la resolució de problemes per falta de comprensió dels enunciats.

En conseqüència a tot açò i donat que la normativa ens donava suport per a fer-ho, vam actualitzar el nostre Pla de Foment de la Lectura, ja que considerem imprescindible tenir un bon hàbit i rendiment lector per poder aconseguir amb èxit la interiorització dels continguts curriculars.

Aquest pla va estar el resultat d'una profunda reflexió per part del professorat, i com a conseqüència, es va comprometre tot el claustre a fer un esforç més per millorar la competència lectora en l'alumnat. Així doncs, tant el professorat dedicat a les àrees lingüístiques com la resta, especialistes de Educació Física, Música, Religió i Educació en valors socials i cívics desenvolupen activitats que la fomenten.

Per altra banda, els estudis i investigacions en neurociència dels últims anys manifesten una clara relació entre els problemes lectoescriptors y els de percepció y eficàcia visual.

És molt important crear bones connexions neurològiques per tenir un bon procés d'aprenentatge, així com potenciar un bon desenvolupament de l'aparell visual que pot sofrir modificacions anatòmiques i fisiològiques encara després del naixement i se perfecciona damunt de la base de l'experiència visual que s'adquireixca durant els primers 8 anys d'edat. Hem d'estar atents al període de major plasticitat sensorial que va dels 0 a 5 anys per afavorir una maduració visual favorable.

Sent conscients de tot el que acabem de comentar considerem una necessitat afegida actuar des de l'escola en aquest camp i per això hem inclòs en aquest Pla i en les programacions d'aula actuacions encaminades a tal efecte, com:

- Detecció temprana de possibles problemes de percepció.
- Potenciar en infantil activitats en espais oberts.
- Retardar l'ús de materials de treballs individuals menuts com les fitxes.
- Introduir materials per desenvolupar el sentit de la vista com taula de llums.

3. OBJECTIUS

3.1 OBJECTIUS GENERALS DEL PLA

Els objectius que es volen aconseguir són els següents:

- a) Despertar i augmentar l'interès de l'alumnat per la lectura.
- b) Potenciar la comprensió lectora des de totes les àrees del currículum.
- c) Formar lectors capaços de desenvolupar-se amb èxit en l'àmbit escolar, estimulant l'ús de fonts documentals complementàries al llibre de text
- d) Aconseguir que la majoria de l'alumnat descobrisca la lectura com un element de gaudi personal.
- e) Fomentar en l'alumnat, a través de la lectura, una actitud reflexiva i crítica davant de les manifestacions de l'entorn.
- f) Potenciar l'ús les biblioteques escolars (tant les de centre, com les d'aula) per a la recerca d'informació i aprenentatge, i com a font de plaer, i en conseqüència, fomentar l'ús de la lectura des de l'oci i el plaer.
- g) Promoure la col·laboració de les famílies i altres membres la comunitat educativa en activitats derivades del pla.
- h) Reforçar la figura dels mitjans audiovisuals i digitals com mitjans de suport a la lectura.
- i) Contribuir al desenvolupament de la competència lingüística en l'alumnat.

3.2 OBJECTIUS ESPECÍFICS QUE ES PRETENEN ACONSEGUIR AMB EL DESENVOLUPAMENT DEL PLA

1. Actualitzar la dotació de les biblioteques d'aula i de centre amb llibres atractius per als xiquets amb temàtiques que estiguen relacionades amb els seus interessos i inquietuds.
2. Incidir de manera especial a l'hora de promoure la lectura literària en el coneixement dels escriptors i les escriptores de literatura infantil i juvenil en valencià, com també de tots els qui formen part de la rica tradició literària en la nostra llengua, sense que això signifiqui oblidar el coneixement literari de les altres llengües.
3. Fer del foment de la lectura un recurs útil i motivador per a celebrar al centre les efemèrides anuals que es consideren d'interès educatiu: l'any dedicat a un escriptor o escriptora en particular, o bé a un gènere, o a un fet històric o una matèria o tema concret –per exemple, any de la química, de la filosofia, dels boscos, etc.–.
4. Fer present la lectura en totes les activitats didàctiques fetes per a treballar els temes transversals i les commemoracions periòdiques que tenen lloc tots els cursos escolars: el 9 d'Octubre, el Dia de la Pau, el Dia de l'Arbre, el Dia de la Dona, etc.
5. Familiaritzar els xiquets i les xiquetes amb els llibres i amb la biblioteca del centre i de l'aula.
6. Iniciar-los en el maneig de les tècniques bibliogràfiques elementals i en l'ús de la biblioteca.
7. Aficionar l'alumnat a la lectura i crear situacions funcionals que la facen necessària.
8. Crear hàbits de respecte i de cura envers els llibres i la biblioteca de l'aula, del centre...
9. Informar-los de les diferents possibilitats d'accés al llibre i a la lectura que es donen fora de l'àmbit escolar: biblioteca municipal, llibreries, fires del llibre, etc.
10. Iniciar i/o consolidar la necessitat de constitució i formació de la pròpia biblioteca personal.
11. Orientar a les famílies sobre les fórmules per aconseguir un ambient familiar favorable a la lectura.
12. Proposar i facilitar la participació i col·laboració de les famílies en les activitats de foment lector que s'hi programen.
13. Implicar l'AMPA del centre en el pla anual de foment de la lectura del centre.
14. Mantenir un contacte periòdic i una actitud de col·laboració mútua amb les institucions i entitats públiques i privades que promouen iniciatives educatives i culturals relacionades amb el foment de la lectura, especialment amb les de l'entorn més pròxim al centre: biblioteca municipal, Ajuntament, etc.
15. Propiciar la col·laboració i l'intercanvi d'idees i experiències amb els altres centres de la localitat o de la comarca.
16. Establir els procediments i la col·laboració entre el centre i els mitjans de comunicació de l'entorn.
17. Afavorir la comunicació i la informació del centre amb el món dels llibres –escriptors i escriptores, il·lustradors i il·lustradores, llibreries, editorials, distribuïdores, etc.– per a propiciar la col·laboració i la realització d'activitats.
18. Posar a l'alumnat en contacte amb algun escriptor de literatura infantil i/o juvenil per a que puguin conèixer en primera persona com s'escriu un llibre narratiu.
19. Familiaritzar a l'alumnat amb diferents tipus de publicacions: còmics, revistes, diaris, premsa digital...
20. Millorar la comprensió i la velocitat lectora de l'alumnat.

4. PLANIFICACIÓ Y TEMPORALITZACIÓ DURANT EL CURS ESCOLAR D'ACTIVITATS A REALITZAR AMB LA FINALITAT D'ACONSEGUIR ELS OBJECTIUS DEL PLA

4.1 Ús de la biblioteca del centre

Per poder donar un bon ús a les biblioteques del centre (disposem d'una infantil per a l'alumnat d'infantil i una juvenil, per a l'alumnat de primària) i amb la finalitat de millorar la comprensió lectora, capacitat bàsica que determinarà l'èxit a les diferents àrees del currículum, hem considerat important organitzar la utilització de aquesta per part de tota la comunitat educativa. Així doncs, volem que en el nostre projecte, que anomenem "LLEGIR i JUGAR", s'involucre tot el centre, professors, alumnes i monitors de menjador.

El encarregats de la biblioteca, dos mestres del Claustre de professors, seran els responsables de dinamitzar l'ús d'aquesta, de buscar i proposar activitats, de catalogar els llibres nous, d'assessorar al professorat sobre el servei de préstec i organitzar la celebració del dia del llibre.

Per fer ús d'aquest espai, els grups d'alumnes que pertanyen a un aula, es divideixen en dos grups en una sessió de Llengua Valenciana, així mentre un grup va a la biblioteca l'altre es queda en classe reforçant continguts de l'àrea en grups reduïts.

Aquest desdoblament va adreçat a tots l'alumnat del centre, des d'Infantil 3 anys, fins a 6é i es té en compte des del principi de curs quan la Cap d'estudis fa els horaris.

Els propòsits de la lectura són molt diversos i estan sempre al servei de les necessitats i els interessos del lector. Es llig per a obtenir informació, per a aprendre, per a comunicar-se, per a divertir-se, per a viure altres realitats. Totes aquestes finalitats de la lectura s'hauran de tindre en compte a l'hora de confeccionar les activitats i treballar en l'aula, a més a més, hauran de desenvolupar-se estratègies que faciliten a l'alumne la seua consecució.

Els responsables de la biblioteca dissenyaran activitats al llarg del curs que servisquen per orientar als mestres en la seua tasca, així com algunes que es puguen fer en col·laboració de tot el centre aprofitant esdeveniments com la Setmana Cultural, etc

Algunes activitats tipus que proposem son les següents:

1. Visita a una biblioteca pública, una llibreria, una impremta, una exposició sobre llibres, etc.
2. Organització i decoració de la biblioteca d'aula.
3. Elaboració o revisió de les normes d'ús i de funcionament de la biblioteca d'aula.
4. Estudi de les cobertes i contracobertes dels llibres de lectura.
5. Lectura i escriptura de ressenyes.
6. Redacció de recomanacions lectores per al tauler de la biblioteca d'aula.
7. Presentació de llibres a la classe i a la resta dels companys del centre.
8. Realització de jocs d'endevinació amb gestos o amb paraules relacionades amb els llibres i els seus títols.
9. Elaboració de recomanacions de lectures: lectures a la carta.
10. Escriptura de cartes a escriptors o escriptores per a demanar-los informació sobre la seua obra literària o sobre aspectes biogràfics importants.
11. Programació i realització de l'hora setmanal del conte.
12. Realització d'intercanvi de correspondència escolar entre l'alumnat de dos centres per a comentar lectures i recomanar.
13. Confecció de murals poètics amb la reproducció d'aquelles poesies preferides.
14. Estudi de les característiques principals d'un gènere o subgènere literari determinat que suscite l'interés de l'alumnat.
15. Projecció de pel·lícules basades en obres literàries.
16. Lectura en veu alta de fragments i comentaris sobre el contingut. Recitació de textos poètics.
17. Dramatització de textos.
18. Lectura col·lectiva d'un llibre
19. Llibre fòrum. Organització i realització de debats provocats per la lectura d'un llibre determinat.
20. Preparació de la visita d'un escriptor o escriptora.
21. Realització de jocs relacionats amb la temàtica i el contingut del llibre llegit: el telegrama misteriós, sopa de lletres, jeroglífics, buscar la paraula oculta, la perxa de les paraules, etc.
22. Practica de jocs relacionats amb les il·lustracions: endevinar el personatge ocult, buscar diferències entre dues il·lustracions, etc.
23. Il·lustració d'un passatge determinat o transformació en còmic d'alguna escena.

24. Dramatització d'alguns successos o escenes del llibre
25. Realització d'un taller d'escriptura a partir de qualsevol fragment de l'obra llegida.
26. Recerca d'informació sobre l'autor o l'autora d'un llibre, sobre el gènere utilitzat, la temàtica, etc. i realització en equip de murals, etc.
27. Realització d'activitats artístiques relacionades amb la lectura del llibre: exposició de dibuixos sobre els personatges, disseny d'una nova portada, confecció d'una maqueta de la ciutat o paratge on es desenrotlla l'acció de la història, confecció de l'escenari i la decoració per a dramatitzar un text teatral llegit, realització d'un recital de poemes, etc.
28. Redacció d'una carta individual o col·lectiva a un autor o autora per comunicar-li la nostra opinió sobre la lectura d'una obra seua.
29. Creació d'endevinalles sobre la trama de la història d'una obra llegida.
30. Realització d'activitats de caràcter lúdic i festiu: excursió a la ciutat o poble real on passa l'acció del llibre llegit, organització d'una festa de disfresses relacionada amb el món dels personatges apareguts en una obra llegida, etc.
31. Assistència a la representació d'obres de teatre infantil per a potenciar la lectura de textos dramàtics.
32. Organització i celebració d'un dia o una setmana cultural en el centre sobre el món de la lectura: 2 d'abril (dia internacional del llibre infantil) o 23 d'abril (dia internacional del llibre).
33. Convocatòria de campanyes de sensibilització: publicitat, eslògans, manifestos a favor de la lectura, confecció de punts de lectura, etc.
34. Preparació i realització d'una visita col·lectiva a una fira del llibre que se celebri en el poble o en la comarca.
35. Concurs d'escriptura.
36. Contacontes.
37. Taller lector (començar o acabar un llibre de forma diferent, resumir-lo, contestar preguntes, fer una crítica positiva, situar-lo en el temps i en l'espai,...).
38. Concursos de títols de llibres.
39. Elecció d'un llibre d'interès-seguiment-col·loqui-crítica.
40. "Llibre viatger" (llibre que es passarà de família en família). Aquesta activitat es pot aprofitar per a la setmana cultural.
41. Llibre dels drets i deures dels xiquets i xiquetes de la nostra escola.
42. "Llibre de l'amistat".
43. Taller de màscares en relació als personatges d'un conte llegit.
44. Representació d'un conte.
45. Aportació de llibres per part de l'alumnat relacionats en altres cultures.
46. Utilització dels mitjans audiovisuals e informàtics per completar la lectura d'un llibre.
47. Taller de premsa (periòdic) etc...

Cada curs es programen les activitats, tant d'aula com de xicotet grup.

Les activitats d'aula queden explicades al punt 4.3 i les activitats a dur a terme en el desdoblament d'animació lectora de cada nivell en un model de fitxa que adjuntem. La programació per a aquest curs 2016-2017 dels desdoblements d'animació lectora queden replegades en l'anex 1 adjuntat al final del projecte.

4.2 Ús de la biblioteca d'aula

Totes les aules del nostre centre disposen d'un espai destinat a la biblioteca d'aula durant tot el curs. Des d'infantil fins a segon de primària tenen un moble expositor on els llibres queden exposats de front poden així visualitzar la portada al complet.

Des de 3r a 6é s'utilitza una de les prestatgeries de dotació per organitzar contes, novel·les, diccionaris i material bibliogràfic relacionat en les unitats didàctiques treballades, si cal.

Aquestes biblioteques s'usen com a punt fomentador de la importància dels llibres. La seua situació propera ajuda a conscienciar i motivar a l'alumnat del seu ús. I ajuden al desenvolupament d'activitats de motivació a la lectura dins de l'aula amb tot el grup.

Per altra banda totes les aules del centre compten al racó TIC, amb un o més ordinadors per als alumnes amb connexió a Internet on poden consultar premsa digital, llegir contes que estiguen a la xarxa o al disc dur de l'ordinador o buscar qualsevol informació que els siga útil per al desenvolupament curricular de qualsevol assignatura.

4.3 Activitats d'aula d'animació a la lectura

A més a més de les activitats realitzades en el moment setmanal de desdoblament de cada aula, cada tutor/a realitza activitats de gran grup que també motiven a la lectura, les quals queden reflectides i temporalitzades a les programacions d'aula.

Alguns exemples són:

a) Aprofite aquest moment i llig el que m'agrada:

Amb el nou horari instaurat en el nostre centre, votat per les famílies el passat 15 de setembre hi ha alumnat que es queda en el centre per les vesprades. Segons la nostra organització en el Pla Específic de Jornada Escolar l'alumnat de primària ha de fer mitja hora de deures i/o activitats de relaxació o mindfullnes que potencien el benestar físic i mental. Dins d'aquest espai hem contemplat la possibilitat de poder estar gaudint d'una estona de lectura voluntària, per a la qual cosa hem animat a tot l'alumnat del centre a dur algun tipus de material escrit elegit per ells (llibres, revistes, instruccions, periòdics...) a les seues motxilles per poder fer ús d'ell en qualsevol moment de temps lliure. L'alumnat que es queda a les extraescolars ho pot fer cada dia, si vol, de 15:30 a 16:00, a més dels moments que ho poden fer la resta d'alumnat, a l'aula quan el professorat ho considere o en els moments de pati si l'alumnat així ho prefereix.

b) El meu moment matiner de lectura:

L'alumnat entra a classe pel matí i automàticament agafen llibres de la biblioteca d'aula. Durant 10/15 minuts estan llegint individualment. D'aquesta manera entren relaxats i comencen tranquils les classes. Estan motivadíssims i fins i tot porten llibres de casa per a llegir.

Al final de la setmana donem un carnet de bon lector al que ha arribat puntual i ha estat llegint en silenci durant tota la setmana. Aquest té el "privilegi" d'escollir un conte a última hora del divendres i la tutora explica abans de marxar a casa.

c) El lectòmetre

Consisteix en llegir per plaer de manera induïda. Cada llibre que lligen s'apunta en un mural amb forma de diagrama on es visualitza el número de llibres que porta llegits cada alumne. Això a més està connectat amb un programa de punts de la classe, on cada llibre llegit els augmentarà 1 o 2 punts segons les pàgines que tinga el llibre llegit. En eixe programa de punts es valora l'actitud, l'interès, el treball i l'esforç de cada alumne.

Els volen aconseguir punts i una manera és llegir llibres voluntàriament, que poden ser de l'escola o de la seua casa o entorn. Els de l'escola s'agafaran en la classe de animació lectora. Ells mateixos a l'ordinador del aula portaran un registre de tots els llibres, supervisat pel mestre i l'encarregat setmanal de biblioteca.

Després de llegir un llibre el contarán oralment a tots els companys de forma resumida, i si cal, li farem preguntes. Això serveix per comprovar si han llegit o no el llibre; i per a donar protagonisme al lector, que també els motiva.

A més de llegir i tot el que aporta als xiquets, també treballem l'expressió oral i el resumir o sintetitzar llibres.

Objectiu principal: aconseguir a partir de la motivació extrínseca (mural, protagonisme i sistema de punts) que els alumnes lligen de forma voluntària i autònoma, buscant transformar la motivació externa en plaer per la lectura, sense cap treball addicional.

d) El personatge contacontes

Una sessió a la setmana, els alumnes gaudeixen de l'animació lectora, a través d'un personatge fantàstic que visita l'aula i ens presenta un conte diferent cada mes.

Els personatges fantàstics són la fada dels contes, la bruixa Potopom i la donyeta Clariona.

Les sessions de treball constaran de les següents fases:

- Assemblea: transformació de la mestra en el personatge fantàstic.
- Conta-contes.
- Treball amb el conte.
- Assemblea final: comentar que els ha paregut el conte, que els ha transmès i que hem après.

MATERIAL I RECURSOS:

-Disfresses dels personatges.

-La caixa màgica dels contes.

-Els contes i /o àlbums il·lustrats com: El monstre de colors, La talpeta que volia saber qui li havia fet allò al cap, L'Elmer, La vaca que va pondre un ou, De què fa gust la lluna?, La gran fàbrica de les paraules, El Grúfal...

e) La iaia:

Tenim a l'escola la representació a tamany real d'una iaia en dos dimensions i en un suport de fusta i paper. Aquest recurs s'utilitza junt a gravacions d'àudio que simulen la seua veu com a punt motivador per a les expressions escrites. La iaia també pot contar contes o escoltar històries. Es pot traslladar de classe a classe perquè està sobre un suport de rodes.

f) etc

5. RECURSOS MATERIALS, HUMANS Y ORGANITZATIUS PER A LA CONSECUCIÓ DEL PLA

5.1 Recursos materials

Els recursos materials amb el que comptem son:

- Biblioteca d'aula
- biblioteca de centre
- Biblioteca municipal
- Aula d'informàtica
- Bibliografia variada
- Ordinadors d'aula
- Guinyols i teatrets
- Titelles
- Disfresses

5.2 Recursos personals

Tot el professorat del centre hi ha d'estar implicat en el desenvolupament del pla dins de les àrees que imparteix i, en conseqüència, forma part dels recursos humans de què es disposa. No obstant això, cada curs es designa professorat concret per dur a terme els desdoblaments d'animació lectora de cada nivell. Però, a més del professorat, hi ha altres recursos humans que poden ser utilitzats, sempre i quan es considere oportú i es pugui per ambdues parts. Ens referim, per exemple:

- Als pares i les mares, mitjançant l'AMPA, que poden participar activament en aquelles activitats en què la seua presència es considere oportuna i/o necessària.
- A personal que treballa en la biblioteca pública de la localitat –bibliotecaris, auxiliars, etc.– que sempre pot exercir una funció d'assessorament i amb el qual es poden fer activitats conjuntament.
- Als tècnics municipals d'educació i cultura que poden programar activitats patrocinades per l'ajuntament i que s'adeqüen als interessos i objectius del pla de foment de la lectura.
- Als psicopedagogs escolars que, per la seua implicació en els centres, poden aportar moltes idees i participar en les activitats que necessiten de la seua col·laboració.
- Als escriptors i escriptores de la localitat o de la comarca que, per la seua proximitat, poden accedir amb més facilitat a participar en alguna activitat.
- A totes aquelles persones de reconegut prestigi social i cultural de la localitat que es presten a participar en les activitats del pla de foment de la lectura.
- Als contacontes o narradors tradicionals, professionals o familiars de l'alumnat del centre.
- Als assessors de formació del professorat.
- Als representants i promotors de les editorials.

5.3 ALTRES RECURSOS

A més de tots els recursos relacionats amb anterioritat, n'hi ha d'altres que també és necessari tenir en compte, com per exemple:

- **Els recursos econòmics**, sense els quals no es pot planificar correctament cap tipus d'iniciativa. L'aportació econòmica assignada procedirà, com és lògic, del pressupost general del centre i de possibles convocatòries d'ajudes per ampliar el fons bibliogràfic, com per exemple la Resolució de 7 d'octubre de 2016 per la qual es convoca el programa per a la dinamització de les biblioteques escolars i el foment de la lectura.
- Els recursos materials i humans que ens pot oferir **la biblioteca municipal**. Ja hem dit que sempre es pot disposar de l'assessorament del personal tècnic de la biblioteca, però, a més, l'espai físic de la biblioteca pública de la localitat és un lloc en què es poden fer activitats planificades pel centre o bé participar en les que organitza la biblioteca. També convé no oblidar que es poden fer préstecs col·lectius de llibres de la biblioteca municipal per a ampliar temporalment el fons bibliogràfic de les biblioteques d'aula.
- **L'ajuntament de Benicàssim**, del qual es poden aconseguir subvencions i recursos econòmics mitjançant projectes. A més, sempre ens informen de les activitats educatives i culturals programades al llarg del curs i compten amb la participació de l'alumnat de les escoles del municipi sempre que poden.
- La resta dels **centres educatius de la localitat de Benicàssim** amb els quals podem intercanviar idees i experiències, a més de plantejar projectes comuns que possibiliten i faciliten la realització d'activitats inassolibles per un centre sol: convocatòria d'unes jornades o curs de formació per al professorat sobre temes relacionats amb el foment de la lectura, visita d'un escriptor o escriptora de prestigi a la localitat, etc.
- **Les institucions i les entitats públiques i privades** de caràcter cultural i educatiu que tenen, sovint, una relació directa amb les activitats de foment de la lectura i a les quals podem sol·licitar suport, assessorament i col·laboració.
- **Les editorials**: com propostes didàctiques sobre títols concrets, plans lectors, animacions lectores, etc.
- **La llibreria o les llibreries** de l'entorn amb les quals, a més de rebre informació sobre les novetats editorials d'interès per al centre, també podem establir fórmules de col·laboració i fer activitats conjuntament: visita a la llibreria, fires de llibre al centre, etc.
- **Els mitjans de comunicació** locals i comarcals que poden ajudar a la difusió de les activitats i al prestigi social de les accions que es fan del pla de foment lector. En l'actualitat, a més dels mitjans tradicionals – premsa, ràdio i televisió – estan proliferant diaris digitals i xarxes comunicatives molt seguides i consultades, sobretot, pels joves.

6. AVALUACIÓ DELS RESULTATS

Cada equip educatiu avaluarà en la memòria de centre la consecució dels objectius proposats i la realització de les activitats programades. Enumerarà les dificultats trobades i redactarà propostes de millora de cara al curs següent.

Cadascun dels mestres que imparteixquen animació lectora, haurà d'omplir la part d'avaluació del següent document, explicant quines activitats ha pogut dur a terme durant el curs i quin resultat li han donat. A més a més de les propostes de millora les farem constar a la Memòria de Centre a final de curs.

ANIMACIÓ A LA LECTURA AL CEIP SANTA ÀGUEDA.

MESTRE/A TUTOR/A:

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA:

GRUP D'ALUMNES:

AULA:

ACTIVITATS:

MATERIAL I RECURSOS:

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

6.1 Avanços de l'alumnat en quant a l'hàbit lector

Per poder valorar els avanços en l'alumnat posarem en marxa els següents registres:

- Graella per tutoria dels nombre de llibres llegits per cada alumne al llarg del curs.
- Graella per tutoria amb el nombre de paraules llegides per cada a alumne en un minut. Aquest registre s'omplirà una vegada al trimestre.
- Proves de comprensió i expressió escrita.
- L'arbre lector del Santa Àgueda: crear un arbre a una paret de l'escola on les fulles siguen les portades dels llibres llegits pels alumnes fora de l'horari lectiu.

6.2 Avaluació de les activitats desenvolupades en el pla

Farem una valoració final tenint en compte el següent:

- Nombre d'activitats de centre relacionades en la lectura dutes a terme en el curs escolar.
- Nombre d'activitats en què s'ha participat amb la biblioteca municipal, amb l'Ajuntament o amb altres institucions o entitats.
- Grau de satisfacció de cada una de les activitats anteriors i idoneïtat per al nivell educatiu en què es feien.
- Nombre de participants del centre i resultats aconseguits en els concursos d'escriptura en què s'ha participat.
- Nombre de visites i xarrades fetes per professionals relacionats amb el món del llibre, la lectura i l'escriptura.
- Grau de satisfacció de cada una d'aquestes visites i xarrades.
- Quantitat d'informacions relacionades amb les activitats del pla de foment de la lectura del centre.

- Nombre de col·laboracions de la comunitat educativa del centre en els mitjans de comunicació.
- Relació de les accions o activitats fetes conjuntament amb altres centres i grau de satisfacció.
- Relació de les accions i de les activitats fetes amb el suport i la participació de les institucions i entitats públiques i privades, i grau de satisfacció en cada una d'aquestes.

CONCLUSIÓ

És fonamental que professorat pugui transmetre al seu alumnat el seu propi entusiasme per a aconseguir fer lectors capaços i motivats.

D'entre tots els textos que es poden emprar per a la lectura, el conte ocupa un lloc important en la formació literària dels alumnes d'Educació Infantil i Primària. Els contes, pel contingut, l'estructura i el vocabulari, són un instrument fonamental per al desenvolupament de les habilitats lingüístiques, perquè quan el xiquet els escolta o els lliga se'n apropia del vocabulari i de les estructures lingüístiques i les posa en pràctica en altres situacions.

En els últims cursos de l'Educació Primària es pot començar a orientar l'alumne cap a altres possibilitats de la narrativa, així com la lírica i el teatre.

És molt important l'elecció dels textos amb què es vol treballar. Aquests han de ser motivadors i adequats al nivell dels lectors. Es treballarà la identificació de l'estructura dels diferents textos, les idees principals i secundàries, el sentit dels distints paràgrafs i les relacions que entre ells s'estableixen.

El professorat triarà els textos en funció dels criteris següents:

- Grau de maduració del procés lector.
- Elecció de temes atractius i interessants per als alumnes.
- Augment de la dificultat dels textos al llarg del curs.
- Variats pel que fa als continguts i al gènere literari.
- Elecció del tipus de lletra adequada als distints nivells.
- Il·lustracions atractives i motivadores.

Finalment, cal destacar la importància de la lectura en veu alta en la comprensió lectora, ja que, a través d'ella, s'estimula la recreació de sentiments i de sensacions, alhora que serveix com a vehicle d'idees. L'automatització d'una bona entonació, una pronunciació correcta i una velocitat lectora adequada són imprescindibles perquè el lector pugui consolidar la comprensió lectora.

ACTIVITATS D'ANIMACIÓ LECTORA AL DESDOBLAMENT CURS 2016 - 1017

MESTRE/A TUTOR/A: Natasha Argamasilla, Andrea Benages, Ana Llorens

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Natasha Argamasilla, Andrea Benages, Ana Llorens

GRUP D'ALUMNES: INFANTIL 3 ANYS

AULA: Biblioteca i aula ordinària

ACTIVITATS:

- Abans d'entrar a la biblioteca fem el ritual d'entrada mitjançant una activitat que fomenta el respecte i la màgia pels contes.
- Ens posem en cercle i cantem la cançó del "Tic Tac és l'hora de contar"
- Traiem la caixa del conte on està amagat el conte de cada sessió. Fem un diàleg amb la caixa i entre tots preguntem: conte te puc obrir?
- Contem el conte, amb diferents estratègies i materials. (cançons, PDI, gestos, dramatització,..)
- Fem una activitat relacionada amb el conte (titella, manualitat, cançó, ball, dramatització, preguntes relacionades, puzzle, memòria, etc)
- Cada trimestre treballarem contes d'una temàtica: primer trimestre contes tradicionals, segon trimestre contes emocionals, tercer trimestre contes que fomenten valors educatius. A més, tindrem en compte les diferents festivitats, estacions i projectes que durem a terme durant l'any.

MATERIAL I RECURSOS:

- Material: titelles, contes, disfresses, caixa del conte, material fungible, murals, imatges, peluixos, ...
- Recursos espacials: biblioteca.
- Recursos: cançons, dramatitzacions, manualitats, ...
- Recursos digitals: PDI, ordinador, audiocontes, pel·lícules,...

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

Necessitem dotar la biblioteca de materials com titelles, contes i àlbums il·lustrats, disfresses, etc.

També seria convenient adaptar el mobiliari a les característiques i necessitats dels xiquets per tal que puguin accedir als contes de manera autònoma .

<p>MESTRE/A TUTOR/A: Patricia Pallarés, Laura Lozano, Mª Josep Almela.</p> <p>MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA:</p> <p>Chelo Suárez Bravo (reforç educació infantil 4 anys)</p>
<p>GRUP D'ALUMNES: Educació infantil 4 ANYS</p>
<p>AULA: Biblioteca infantil</p>
<p>ACTIVITATS:</p> <p>Aquest any en el desdoble d'Animació lectora treballarem les emocions donada la gran importància que tenen per al desenvolupament personal de l'alumnat. Ho farem mitjançant un conte il·lustrat: l'emocionari. Per mitjà de la il·lustració d'una emoció incitarem a l'alumnat a esbrinar l'emoció, observant els elements gràfics, personatges, el que transmeteixen, el que pot haver passat...)</p> <p>Després contarem un conte relacionat amb l'emoció treballada.</p>
<p>MATERIAL I RECURSOS</p> <p>L'espai i contes de la biblioteca.</p> <p>Contes de l'editorial Baula, editorial SM, editorial Almadrava, referents a les emocions i als sentiments. Per exemple: La Bruna té enveja, Quina ràbia de joc!...</p> <p>Altres contes: Orelles de papallona, Respira!</p> <p>Recursos informàtics: Altres contes de You Tube</p>
<p>PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:</p> <p>Realitzar durant este curs un nou disseny de l'espai de la biblioteca i dotar -la de mobiliari.</p>

MESTRE/A TUTOR/A: Laura Escrig, Tamara Zaragoza, Olga Sánchez.

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA:

Carmen Almela Lagarda (reforç educació infantil 5 anys)

GRUP D'ALUMNES: Educació infantil 5 anys

AULA: Biblioteca infantil

ACTIVITATS:

Per a dur a terme la motivació lectora aquest curs vaig a treballar a partir de diversos contes: El peix irisat, La zebra Camil·la, L'ovelleta que va venir a sopar, La vaca que va pondre un ou...

Cada vegada que introduïska un conte, primer el presentaré per mig de la Caixa màgica dels contes, també els visionarem en You Tube, i utilitzaré altres recursos de la biblioteca.

Farem activitats diverses, entre elles:

En el peix irisat entre tots els alumnes s'elaborarà un mural del fons del mar.

En la zebra Camil·la, entre tots els alumnes pintaran ratlles per a donar-li-les a Camil·la, i també cadascú es farà un puzle de la zebra.

En l'ovelleta que volia sopar faran una titella.

En la vaca que va pondre un ou representaran el conte.

MATERIAL I RECURSOS

L'espai i contes de la biblioteca. El peix irisat, La zebra Camil·la; L'ovelleta que va venir a sopar; La vaca que va pondre un ou.

Recursos informàtics: ordinador, PDI, You Tube.

Material elaborat per la mestra: La Caixa màgica dels contes i diversos dibuixos per a treballar els contes, titelles...

Material fungible: paper continu; fulls; pintura...

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

Realitzar durant este curs un nou disseny de l'espai de la biblioteca i dotar -la de mobiliari.

MESTRE/A TUTOR/A: Olivia Garriga, Genis, Amparo Brau

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Amparo Brau

GRUP D'ALUMNES: 1r de primària

AULA: Aula i biblioteca juvenil

ACTIVITATS:

A L'AULA:

L'alumnat de l'aula comença la sessió sempre amb lectura en veu alta grupal i per parelles.

En la segona part de la sessió es fan diferents activitats: la mestra llig un conte i es fan dramatitzacions d'aquest. Jocs d'animació lectora amb pissarra digital, Jocs lingüístics amb endevinalles, rodolins...

A LA BIBLIOTECA:

En cada sessió es llig un conte relacionat amb les emocions. El conte és un secret que han de descobrir els alumnes. En primer lloc han de descobrir el personatge, fent a la mestra preguntes com: És un animal? És un xiquet?... Descobert el personatge observen la portada i intenten esbrinar que passarà. A continuació la mestra llig el conte i posem en comú allò que hem après.

Fem una fitxeta específica de cada llibre

Deixem l'última part de la sessió per a la lectura lliure en la biblioteca.

* Una vegada al trimestre porten el llibre que més els agrada de casa per llegir-lo a la biblioteca i intercanviar-lo amb els companys.

*Invitem a un escriptor de literatura infantil per a que ens conte la seua experiència i ens presente els seus llibres.

MATERIAL I RECURSOS

MATERIAL I RECURSOS:

Llibre de lectura «La lluna i les lletres»

Llibres de la biblioteca d'aula i de centre

Pissarra digital

Llibres bibliografia UJI

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS: Realitzar durant este curs un nou disseny de l'espai de la biblioteca i dotar -la de mobiliari.

MESTRE/A TUTOR/A: Carlos , Esther Moral i Rut Alba

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Esther Moral

GRUP D'ALUMNES: Segon A (21 alumnes)

AULA: Biblioteca i aula ordinària

ACTIVITATS:

- Préstec de llibres de manera quinzenal.
- Recomanacions de llibres entre alumnes.
- Lectura de llibres individual i col·lectiva.
- Lectura de contes mestre/alumne model.
- Conte viatger: fer un conte entre tots els alumnes de la classe.
- Lectura de contes digitals.
- Visita a la Biblioteca municipal.

MATERIAL I RECURSOS:

- Contes de la biblioteca de l'escola i de l'aula.
- Recursos digitals (visita de diverses pàgines web).
- Contes que els alumnes porten de casa.

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

Quan anem a la biblioteca els agrada molt seure al sofà a llegir i estar còmodes i no hi ha lloc per a tots, seria interessant comprar pufs per que tots puguem estar còmodes i disfrutar més llegint.

Dotar a la biblioteca de més llibres.

MESTRE/A TUTOR/A: Alberto Martínez, María Valero, Victoria Bochiche

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Maria Valero

GRUP D'ALUMNES: 3r

AULA: Biblioteca i aula ordinària

ACTIVITATS:

- Préstec de llibres
- Dramatitzacions per petits grups de xicotets fragments de contes de la biblioteca.
- Escenificació de les dramatitzacions a alumnat d'infantil en el segon trimestre.
- Contacontes protagonitzats per l'alumnat del propi grup.
- Activitats per publicitar un llibre:
 - Creació d'eslògans
 - Creació de pòsters publicitaris
 - Escenificació de notícia televisiva
 - etc

MATERIAL I RECURSOS:

Contes

Titelles

Guinyol

Micròfon

Càmera de vídeo

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

MESTRE/A TUTOR/A: Manuela Renau, Cristina Hidalgo, Isabel Badia

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Cristina Hidalgo

GRUP D'ALUMNES: 4t de primària

AULA: Biblioteca i aula ordinària

ACTIVITATS:

- Agafar llibres en préstec en la biblioteca del centre i canviar-los quan l'hagen llegit en les sessions de desdoblament.
Activitats lúdiques durant tot el curs:
- Canviar el final d'una història i triar el que més ens agrada.
- Representar històries senzilles.
- Endevinar amb mímica títols de llibres o contes coneguts .
- Inventar títols.
- A partir del títol, inventar la història.
- Ordenar els diferents paràgrafs d'una història.
- Inventar una història a partir de tres paraules (Rodari)
- Distingir diferents tipus de textos: narratiu, còmic, instructiu...
- Inventar els diàlegs d'un text.
- Manipular, consultar, fullejar llibres a la biblioteca.
- Llegir històries curtes en veu alta i comentar-les.
- Dibuixar els personatges o els escenaris d'una història.

MATERIAL I RECURSOS:

Biblioteca del centre
Llibres de la biblioteca del centre i de l'aula
Textos elegits per les mestres
Ordinador

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

MESTRE/A TUTOR/A: Remei Gasulla, Elena Felip, Raúl Tàrrega.

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Remei Gasulla, Elena Felip, Raúl Tàrrega.

GRUP D'ALUMNES: 5é de primària

AULA: Biblioteca i aula ordinària

ACTIVITATS:

- Préstec de llibres
- Lectures en veu alta i en públic després de les quals poden expressar les seues vivències i fer les preguntes que consideren
- Anàlisis de textos del llibre XAT o de cultura valenciana en xicotets grups per poder després expressar cadascú el que ha interpretat. Per a aquesta activitat utilitzem l'ordinador per buscar imatges, vídeos, cançons relacionades amb el text.

MATERIAL I RECURSOS:

Llibre Xat
Lectures de la biblioteca del centre
Ordinador

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS:

MESTRE/A TUTOR/A: Beatriz Adell, Sandra Mateu, Jose Luís

MESTRE/A D'ANIMACIÓ LECTORA: Sandra Mateu

GRUP D'ALUMNES: 6é

AULA: Biblioteca i aula ordinària

ACTIVITATS:

- Préstec de llibres
- Llegir “El Principito” entre tot el grup , poc a poc parant-nos a reflexionar sobre el que hem llegit.

Fer unes activitats/ exercicis / preguntes sobre la lectura:

- Treballar preguntes tipus text
- Preguntes de desenvolupament
- Preguntes sobre vocabulari, treballar amb el diccionari tant físic com des d'internet
- Interpretació de la paraula POZO com element simbòlic

Buscar en Internet diferents adaptacions del llibre

MATERIAL I RECURSOS:

MATERIAL I RECURSOS:

10 Llibres

Diccionaris

Ordinadors amb Internet

PROPOSTES DE MILLORA I OBSERVACIONS: